

3

N 8393

NH 7495
NF 7431
R 8678 (BRN 8)

uvios (fotografía)

Oratione funebriis in
exequiis dominici Perez
Romae 1724.

Domingo Pérez de Burgo n. jn. en
M (1661-1724). - Le llamaban "Espartero de
Madrid" por su dominio del latín. Fue
ob. de Astorga y Secretario de la Sac.
Congreg. del Indio - en Roma -.

Domingo River
fue obispo de Astorga

ORATIO FUNEBRIS

Habita in Æcclesia Sanctæ Mariæ super
Minervam de Urbe.

Ab Admodum Rev. Patre

AUGUSTINO THOMA DE QUIROS

Philosophiæ Lectore in præ-
fato Conventu.

I N E X E Q U I J S

Reverendissimi Patris

DOMINICI PEREZ

Sacrae Congregationis Indicis
Secretarij.

CELEBRATIS

Jussu Illmī , ac Rmī Dñi D. Fratris

THOMÆ MARINI

EPISCOPI SYRACUSANI,

Ex eodem Prædicatorum Ordine assumpti.

ROMÆ MDCCXXIV.

Ex Typographia Komarek in Viâ Cursus.
Superiorum Permissu.

СЛЯЕНИИ ОТ АЯ

ORATIO.

Uamvis aliis in rebus magnanimæ fortitudinis, ac intrepidæ constan-
tię laus quærenda sit; In hoc tamen gravi vulnere, ob acerbissimā Reve-
rendissimi Patris Dominici Perez

mortem accepto, immanis duritia foret lumina amaros in fletus non solvere, dolore non commoveri. Omnia obver-
santur oculis tanti Viri virtutes, eximia-
que rerum ab eo gestarum, ubique moni-
menta: Et merorem ex ejus morte susce-
ptum sedare pro Oratoris munere mihi
tribuam, consolandique Vos munus auda-
cter suscipiam? Quocumque oculorum,

aciem , mentemque converto , officii mei admonitores intueor , qui quam arduam sanè Provinciam suscepimus apertè mihi demonstrant ; jam quod nec ètate , nequè ingenio satis valens recenti vulneri levamen contra sapientum hominum præcepta adhibere suscipio . Et profectò si in florentissimo Hispaniarum Regno Academia nulla est , quæ suæ doctrinæ splendore non illustretur , nullus penè locus , quem Dominici Perez virtus , ac illustre nomen non pervaserit ; sive de ardore in criminum detestatione , sive de ejus alta prudentia , qua Magnatum consilia dirigebat , in agendis dexteritate ; de tanti Viri jactura quis summa affici mætitia non debebit ? Meritò quapropter lacrymis omnium oculos madere oportet , undique omnia , quæreliis , gemitibusque circumsonare . At si teste Gregorio , summè felix eorum sors est , qui vitæ hujus itinere per virtutum gradus emenso ad cælestem portum pervenerunt , consolandi Vos campus se mihi aperit . Dùm hac brevi Oratione ejus virtutes , ac merita recensendo , quibus , & de Ecclesia , de nostro Ordine , ac de Republica literaria semper extitit benemeritus : Haud difficile erit animum in nostrum inducere , Dominicum Perez jam in æternas Beatorum Sedes evectum . Tu verò veniam dolori meo dabis , si tua clarissima virtutum orna-

ornamenta rudi, & incompta Oratione obumbrabo magis, quam laudabo ; accipe hoc qualemcumque est, quod cineri tuo munus in grati animi monumentum exsolvo.

Optabilius profectò est ita nasci, ut solus sibi quisque lucere possit ; quam ortum Majorum nobilitate nascisci aliena luce splendentem ; hoc aliud non est, nisi suæ laudis nullum habere participem , nihil splendoris ab aliis esse mutuatum . Hinc de Dominicī Perez laudibus , ac virtutibus verba facturus , Patriæ claritatem , opes , ac copias numeranda non ducens ; Quale habuerit in virtute præsidium vobis spectandum, quasi rerum pulcherrimarum thesaurum in initio propono . Enjam virtus ejus minimè annos expectat ; sed ineuntis ætatis principio, inauditæ prudentiæ , pietatis , verecundiæ , & castimonie , tamquam instinctu ductus naturæ , significations exhibens : in ejus animo sapientiæ semen altas radices posuit, & tempestivius adolevit . Oh fælix ergo , & auspicatum principium ! Mirum quapropter esse non debet , si ab hoc mundo veluti Pelago voluptatum undis agitato fugit , nomen in Patriarchę Dominici sodalitatem tribuens ; fugit namque ut ab impedimentis omnibus liber , tanquam Jacob expeditius illud arripiat iter , tutius ad terram illam ducens

in qua scalas, per quas ad Cœlum itur conspexit. At bone Deus! Repulsam ab Ilusterrissimo Episcopo Magistro Carbonell Matritensis Cœnobij Moderatore adolescentis patitur; quippe qui corpore parvus, licet ingenio maximus, eidem minus idcirco decenter religiosa veste induendus videbatur. Quid Auditores putatis his in angustiis molietur? Ut in medio mari edita, & altissimis defixa radicibus rupes, cuius summa undæ nè attingunt quidem, infima sic verberant, non ut eam commoveant sed ut ipsæ frangantur; Ita ejus animi in proposito firmitudinem sicut mundi illecebræ, ita, & repulsa dedecus labefactare non potuerunt, sed suscepto consilio ardenter insistens, adeò non a proposito deterritus fuit, ut conscripto eleganti carmine, quo ceù libello supplici suum consilium flagrantius proponens, repulsamquæ modestè deprecans pervicit, ut sua religiosa vota consequeretur. At alia hoc in Viro admiratione longè majori digna fuerunt. Probè noverat omnem virtutis vim actione contineri; Unde vivere ita coepit, ut vel primo vitæ religiosæ tyrocinio, exercitatis tanquam virtutis exemplum proponeretur: Cum omnia omnino animi ornamenta, quæ vel ad divinum cultum, vel ad aliorum commoda, vel ad artium scientiarumque studium re-

(VII.)

rebantur , sibi comparare satageret .

Salmantinam ergo celebrem Universitatem Eruditionis causa adiit : Ubi studiorum cursum , uâ cum Joanne de Montalban confecit . O præclarum Amicorum par ! Qui fervido virtutis amore flagrantibus concordi currentes motu : ac velut agricolæ pari animi promptitudine , sapientiæ aurum proscindentes , ac ferentes : haud poterant uberrimos exinde fructus non colligere . Hinc si Joannes de Montalban Salmantinam primariam Cathedram cæteris ibi Professoribus præstantior concendit Infulisquè Episcopalibus decoratus extitit : Dominicus Perez adhuc impuber inenarrabili ingenii acumine , ac alacritate in Philosophiæ , ac Theologiæ Cathedras festinans , in insignioribus Hispaniæ Lycæis eas summa cum laude publicè docuit , primariamque Complutensem Cathedram quindecim & amplius Annos est moderatus . Mirabile dictu ! Erat illi memoria , velut Erarium opulentissimum , è quo Eruditionis suæ divitias opportuñè depromebat . Et si homines naturæ ducuntut instinctu , juxta Augustini sententiam , alii ad eloquentiam , alii ad divinarum rerum investigationem , plerique ad causarum naturaliumque effectuum cognitionem : ut raro sit , qui pluribus disciplinis excellat ; Dominicum ta-

mei Perez ad id unum natum omnes existimabant, quodcumque facere aggredetur. De Divinis humanisque rebus disputandum erat? Longe videbatur omnium scientissimus; dicendum erat? Eloquentissimus; agendum? Prudentissimus. Et quemadmodum Sol firmamenti pulchritudinem nostris eripit aspectibus, Jovis lucē, Mercuriique radios obscurans, Omnes cœlestium lumen delicias quas per noctis tenebras spectabamus continens; ita & Dominicus Perez, quod in insignioribus Hispaniae Doctoribus, splendoris Doctrinæ erat complexus, ipsorum lucem non parum imminuendo obscuravit. Unde de eo meritò dicere solitus erat Eruditissimus Magister Ramirez ex insigni Societate Jesu, *Nos omnes, vel junctim Patri Perez, licet fore se minor, impares longè sumus.* Oh Virum insignem! Doctrinæ tuæ splendoribus dies celeberrimis Hispaniarum Lyceis illucescit, si Eruditissimo Philosophico Cursui Magistri Bajona, sub Collegii Complutensis Sancti Thomæ nomine ultimam ad miraculum admovens manum, per te jam Posteritas gratulatur intellectum, quod Vetus non intellectum respuebat. Quid ergo mirum, si tanta virtutum luce aperto, ac libero Celo diffusa oculos in omnium incidente, ad eum auditores, ut ad omnium Magistrum, immo-

tamquam ad Oraculum confluenter, sequè Theologie, ac Philosophie difficultatibus erudiendos exhiberent? Sub tanti Viri disciplina quem profectū sperare non poterant? Quem Adversantium timorem propulsare non debebant? dum Divi Thomæ momentis ab eo ad summam elegantiam, nitoremquè traductis, ac expensis, inimicorum tela felici, ac invicta constantia, eludere securi erant. Ut enim Sol oriens nebulas dissipavit, ventus aream purgat; ita ipsum Dominici Perez nomen in Academiarum concertationibus resonans caliginosa omnium argumenta dissipabat.

Vide ergo Universa Respublica literaria quid jacturæ ex Dominici Perez fatali casu supervenerit. At cur res in omne Æuum, omnium Oratorum ingenia, fatigaturas, exornare in hac ingenii mediocritate, ac in his temporis angustiis conor? Ante me dies deficeret, quam opera collegissem omnia, præclaraque ejus doctrinæ monumenta, quibus magnus iste Vir decoratus apparuit; Et nisi apud oculatos testes loquerer, jure vere rer nè ex declamatoria potius levitate, quam ex vero dicta acciperentur.

Non enim Ecclesiæ Militanti sterilis erat hæc Dominici Perez naturalium, divinarumque rerum cognitio, sic ut desideres

des Philosophos imitaretur, qui dicendi ardore à rebus agendis adducti, quos juvare oportebat, desertos esse patiebantur. Ita doctrinæ commentatione delectabatur, ut quod eā laboris assiduitate parabat in medium ad publicas utilitates conferret. Eò ardoris, ac charitatis pervenit, ut inter summas gravissimarum rerum occupationes, sèpissimè summo cum animarum proventu ad vitæ Christianæ decus pro sacro suggesto populum adhortaretur; multa de rerum humanarum fluxu, deque Chistiani hominis officio disserens, quibus omnes ad fidem, ac pietatem instituebat. In scelerum detestatione fulgurabat, ignita ex ore ejus verba procedebant: tanta que erat ejus tonantis eloquii vis, ut Dominici Perez nomine mutato, Matriti terror vulgo *Espana-Madrid*, passim, ac velut anthonomasticè appellaretur (quod nomen jam ab ineunte ætate ob ingenii acumen sibi comparaverat). Tantam ejus animi pietatem, ac amorem, fervidumque zelum non usque adeò mirabitur quicumque in memoriam non revocarit quam honorabilem commendationem hæc omnia eidem attulerint coram Carolo II. Inclito Hispaniæ Rege, qui haud ferrè valens Dominici Perez ætatem, ad prædicationis officium obeundum immaturam, sibi eum in Divini verbi præconem elegit.

Et

Et meritò ; Sol quippè si erat in Hispaniæ Regnis Heros noster , cur ejus splendoribus irradiari , ac incendi Regis cor ardenter expetere non debebat ? Verùm si luci , ac sapientiæ proprium est omnes , & si inferiores terræ partes penetrare , Dominicus Perez ex Hispania profectus Imperatoris aulam adiit ; sed quia ejus in orando vis non in sola voce forinsecus infonante sita erat , sed ex ardenti , quafervebat , charitate erumpebat : Ei non contigit quod ventis solet , qui cum oriuntur vehementissimi sunt , ad longinquā tamē debilitati perveniunt ; sed quod Soli evenit , qui eò majorem lucem ardoremque diffundit , quò plus ab Oriente recedit . Quapropter Imperatoris Orator destinatus , omnium Germaniæ Optimatum in ipso figebatur obtutus , adventu suo ita rumores confirmans , qui de ipsius virtute , ac ingenio percrebuerant , ut jam nihil in Urbe esset eo nomine clarius , in eumque omniū animi converterentur , haud dubii , quòd vitiorum Regno perpetuum gerens bellum , nè punctum quidem temporis ab illis detestandis conquiesceret .

Libenter quidem in hoc ejus ornando erga Divinum Cultum ardore , ejusque Apostolici pectoris zelo , diutius immorarer , nisi alia Orationem ad se traherent . Mira illi erga amicos fides , ac in obsequio

comitas : sermo ingenuus , & ab omni fu-
co alienus : plus in animo benevolentie
quam in verbis , Thesaurorum more qui-
bus plus est opum in recessu , quam in
ostentationis superficie ; Hæc à suarum
laudum præconio excludi nequaquam
possunt . Quid ergo de publicæ privatæ
que rei gerendæ dexteritate dicam? quam
gravia mirabili arte sublimique mente ex-
pendit , intrepidâ animi constantiâ confe-
cit ; deque illius prudentiâ , quâ omnium
Optimatum animos sibi conciliabat , quâ
ita inter omnes eminebat , ut in Catholici
Regis , ac Imperatoris aulâ ejus sententiæ,
ac consilia velut Oracula omni exceptio-
ne majora absque ullâ prorsus discepta-
tione præ ceteris deligerentur ?

Non ergo Dominici Perez virtutes , glo-
riæque semina in recessu , ac solitudine
præmi debebant ; sed ad maturitatem , hæ
virtutum fruges perductæ , amplum jure
meritò ac dignum nancisci Theatrum sæ-
culis omnibus prædicandum . Hinc variis
Episcopatus Infulis ejus Caput redimire
Magnates , ac Imperatores student . Num
tamen Episcopale onus suscipere ejus pro-
funda animi humilitas ipsi permittet ?
Pertinent ejus invictam constantiam sa-
befactare ; nulla tamen vi adduci valet ,
ut eam animi demissionem , cultusque par-
cimoniam non retineat , quibus à suæ
reli-

religiosæ vite tyrocinio se assuefecerat : Hinc munus hæreticos inquirendi cum ei publicè mandatum esset , ob fidei zelum , ob charitatis fervorem , qui ipsius animum exedebat , Patris sui Dominici vestigia præmens non recusavit . Sed ubi primum ad illum honoris gradum admotus est , nihil antiquius in animo habuit , quām ut significationem aliquam suæ pietatis , ac doctrinæ omnibus daret .

At si Roma Hospitali quasi jure omnem virtutem quantumvis peregrinam amplectitur , suoque in lumine ceu terrarum Theatro collocat ; Dominici Perez virtus lucis ad instar per Orbem sparsa , nedùm in Firmana Urbe , verùm & in Urbium Regina miro tamen fulgore coruscare debbat . Hinc à Clemente XI. quām humanissimè Dominicus Perez exceptus in Examinatorum Synodalium numerum aggregatus est , ab Innocentio verò XIII. [quem utique Ecclesiæ suæ Deus sospitem , ac in colummem servasset] Sacré Congregatio- nis Indicis Secretarii munere decoratus extitit . Mirandum planè , non alio orna- ri honoris titulo , ac præminentiae gradu permisit nisi eo in quo , & religiosam pau- pertatem , eundemque vitæ tenorem quem in initio professus fuerat conservare haud dubiè posset .

At quis referre unquam potest, quām ingens omnium animos cupidō incesserat videndi cominūs, & ingenium cognoscendi, de quo tām multa tām præclara omnium sermone afferebantur. Dominicus autem Perez, sive in privatis Eruditorum colloquiis de re litterariā sermo esset, sive in Scholasticorum arenam descenderetur; sive in Congregationibus, de librorum iudicio, seu de aliis rebus agendum erat: magna ubique ejus doctrina, admirabile ingenij acumen, alta in consilijs dirigen-
dis prudentia, eminebat. Quapropter his Ille ornamentis, ita sibi Bonorum, ac Eruditorum omnium animos voluntatesque devinxerat; ut licet ex ejus temperatione corporis sperare hād possent diū se illius virtute fruituros, cuperent tamen omnes annis suis illius vitam prorogare. Quin-
& sæpiūs Eminentissimi Cardinales ipsum adibant, præsentia dignabantur, & opportuna quæ ipsis suppeditabat in rebus ge-
rendis consilia avidē excipiebant; quam-
que egrē tanti Viri jacturam quam proximam prævidebant, ferrent, plurimis ac lu-
culentissimis benevolentiae significationi-
bus demonstrarunt. Voluit etiam Sum-
mus Pontifex Innocentius XIII. palām si-
gnificare quanto in honore & prætio ha-
beret Reverendissimum Patrem Domini-
cum Perez, dūm ad illum propè diem mo-
ritu-

riturum, Nuncium misit, qui ipfius nomine
eum solaretur, & benedictione in articulo
mortis donaret.

Sed, proh dolor ! Ne oratione mea vo-
bis mærorem quem pro Viribus allevare
constitui, magis augere quam imminuere
videar: tacitus alias bene multas virtutum
ejus laudes prætero. Teste namque Se-
neca : *Boni amissi accurata laudatio novum
vulnus animo figit, & penam auget.* Nihil
de ejus pio affectu erga Deiparam memo-
rabo. Mittam summam inveterato in Mor-
bo tolerantiam; cum enim jam nulla sanita-
tis recuperandæ affulgeret spes inter acer-
bissimos podagræ cruciatus moreretur, ita
se gessit ut nemo contemptum mortis tam
magnifice jactarit in Scholis, quam ille for-
titer in arena exercuit. Hæc inquam fileo;
tacitaque veneratione transmitto; ne vi-
dear tamen silentio abuti, hoc unum dico
jam satis Dominicum Perez ad coelestem
gloriam acquirendam & immortalitatem
vixisse. Jam tanta corporis imbecillita-
te pressus, ac frequentissimis morbis affli-
ctus, ut nullam nec nocturnæ quietis par-
tem percipere posset: bene cum ipso actum
est, cum omnibus hisce liberatus miseriis,
præclaris suis actionibus, ac virtutibus præ-
parata in Cœlo præmia credimus esse feli-
citer consequutum. Hinc si nobis cordi
est quod illi gratum sit, efficere: cupit

Do-

Dominicus Perez suo potius bono gaude-re , quām nostræ Religionis , Ecclesiæ , ac Reipublicæ literariæ malo tristari .

Interea Tu in omnium nostrūm pecto-ribus semper vives , vivesque semper at-que etiam latius in hominum memoria , & sermone versaberis postquām ab oculis recessisti . Quantūm verò ad Nos spectat Auditores , non est quod tanti Viri mortem defleamus , cui potius gratulari debemus : cum terram Celo , labore quiete , mortalitatem immortalitate mu-tarit . Quod mortuus est , humanæ fragi-litatis est ; quod ita mortuus , divinæ cujus-dam felicitatis . Bonum certamen certavit , cursum consumavit , fidem servavit , eumque tandem Deus ex hoc inquieto ac turbulen-to falo in illum , ut quidem spes est , felici-simum portum perpetue quietis ac tran-quillitatis eduxit . Ex spe recreati nostrum debemus lenire dolorem , ejusque virtutes studiosè imitari : ut tandem emenso hujus vitæ curriculo , æternis cum ipso gaudijs in Cœlo perfruamur .

L A U S D E O .

81

39